

WYROK TRYBUNAŁU (czwarta izba)

z dnia 6 października 2022 r. (*)

Odesłanie prejudycjalne – Podatki – Podatek od wartości dodanej (VAT) – Dyrektywa 2006/112/WE – Odpłatne świadczenie usług – Zwolnienia – Artykuł 135 ust. 1 lit. b) – Udzielanie kredytów – Umowa o subpartycypacji

W sprawie C-250/21

mającej za przedmiot wniosek o wydanie, na podstawie art. 267 TFUE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożony przez Naczelny Sąd Administracyjny (Polska) postanowieniem z dnia 27 października 2020 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 21 kwietnia 2021 r., w postępowaniu:

Szef Krajowej Administracji Skarbowej

przeciwko

O. Funduszowi Inwestycyjnemu Zamkniętemu reprezentowanemu przez O S.A.,

TRYBUNAŁ (czwarta izba),

w składzie: C. Lycourgos, prezes izby, S. Rodin, J.-C. Bonichot, L.S. Rossi i O. Spineanu-Matei (sprawozdawczyni), sędziowie,

rzecznik generalny: L. Medina,

sekretarz: M. Ferreira, główna administratorka,

uwzględniając pisemny etap postępowania i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 24 marca 2022 r.,

rozważywszy uwagi, które przedstawili:

– w imieniu Szefa Krajowej Administracji Skarbowej – B. Kołodziej, D. Pach i T. Wojciechowski,

– w imieniu rządu polskiego – A. Kramarczyk-Szałdzińska oraz B. Majczyna, w charakterze pełnomocników,

– w imieniu Komisji Europejskiej – A. Armenia, B. Sasinowska oraz M. Siekierzyńska, w charakterze pełnomocników,

po zapoznaniu się z opinią rzecznika generalnego na posiedzeniu w dniu 12 maja 2022 r.,

wydaje następujący

Wyrok

1 Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni art. 135 ust. 1 lit. b) dyrektywy Rady 2006/112/WE z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej (Dz.U. 2006, L 347, s. 1; zwanej dalej „dyrektywą VAT”).

2 Wniosek ten został złożony w ramach sporu pomiędzy Szefem Krajowej Administracji Skarbowej (Polska) (zwanym dalej „organem podatkowym”) a O. Funduszem Inwestycyjnym Zamkniętym reprezentowanym przez O S.A. (zwanym dalej „funduszem O.”) w przedmiocie zakwalifikowania, do celów zwolnienia z podatku od towarów i usług (VAT), usług świadczonych w ramach umowy o subpartycypacji.

Ramy prawne

Prawo Unii

3 Artykuł 2 ust. 1 lit. c) dyrektywy VAT przewiduje:

„Opodatkowaniu VAT podlegają następujące transakcje:

[...]

c) odpłatne świadczenie usług na terytorium państwa członkowskiego przez podatnika działającego w takim charakterze”.

4 Artykuł 24 ust. 1 tej dyrektywy stanowi:

„»Świadczenie usług« oznacza każdą transakcję, która nie stanowi dostawy towarów”.

5 Zgodnie z art. 135 ust. 1 lit. b) omawianej dyrektywy:

„Państwa członkowskie zwalniają następujące transakcje:

[...]

b) udzielanie kredytów i pośrednictwo kredytowe oraz zarządzanie kredytami przez kredytodawcę”.

Prawo krajowe

Ustawa o VAT

6 Artykuł 43 ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz.U. z 2004 r., nr 54, poz. 535), w wersji mającej zastosowanie do okoliczności sporu w postępowaniu gównym (zwaney dalej „ustawą o VAT”), stanowi:

„Zwalnia się od podatku:

[...]

38) usługi udzielania kredytów lub pożyczek pieniężnych oraz usługi pośrednictwa w świadczeniu usług udzielania kredytów lub pożyczek pieniężnych, a także zarządzanie kredytami lub pożyczkami pieniężnymi przez kredytodawcę lub pożyczkodawcę;

39) usługi w zakresie udzielania porady, gwarancji i wszelkich innych zabezpieczeń transakcji finansowych i ubezpieczeniowych oraz usługi pośrednictwa w świadczeniu tych usług,

a także zarządzanie gwarancjami kredytowymi przez kredytodawcę lub pożyczkodawcę;

[...]”.

Ustawa o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi

7 Artykuł 183 ust. 4 ustawy z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi (Dz.U. z 2004 r., nr 146, poz. 1546), w wersji mającej zastosowanie do sporu w postępowaniu głównym, przewiduje:

„Umowa o przekazywanie funduszowi wszystkich świadczeń otrzymywanych przez inicjatora sekurytyzacji lub uprawnionego z sekurytyzowanych wierzytelności z określonej puli wierzytelności lub z określonych wierzytelności (umowa o subpartycypacji) powinna zawierać zobowiązanie tych podmiotów do przekazywania funduszowi:

- 1) pożyczek z sekurytyzowanych wierzytelności w całości;
- 2) kwot głównych z sekurytyzowanych wierzytelności;
- 3) kwot uzyskanych z tytułu realizacji zabezpieczeń sekurytyzowanych wierzytelności – w przypadku gdy zaspokojenie się inicjatora sekurytyzacji lub uprawnionego z sekurytyzowanych wierzytelności nastąpiło przez realizację zabezpieczeń”.

Postępowanie główne i pytanie prejudycjalne

8 Fundusz O. jest funduszem niestandardizowanym w rozumieniu art. 183 i nast. ustawy o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi, w wersji mającej zastosowanie do sporu w postępowaniu głównym. Planując zawarcie umów o subpartycypację z bankami lub funduszami inwestycyjnymi, zwrócił się on do Ministra Finansów z wnioskiem o wydanie indywidualnej interpretacji podatkowej, która dotyczyła wykładni art. 43 ust. 1 pkt 38 i 39 ustawy o VAT, w celu ustalenia, czy usługi, które miały świadczyć w charakterze subpartycypanta na podstawie tych umów, mogą korzystać ze zwolnienia z VAT w świetle tego przepisu.

9 Według funduszu O., zawierając umowy o subpartycypację, inicjator zobowiązuje się do przekazania subpartycypantowi wszystkich wpływów z określonych w tej umowie wierzytelności w zamian za uzgodnione w umowie finansowanie, które otrzymuje on od subpartycypanta, po zawarciu tej umowy. Wierzytelności z tytułu pożyczek pozostają w aktywach inicjatora. Różnicą między przekazaniem inicjatorowi finansowaniem a kwotą uzyskaną przez subpartycypanta w okresie obowiązywania umowy stanowi wynagrodzenie subpartycypanta. Mechanizm subpartycypacji pełni zatem dwojaką funkcję, a mianowicie, po pierwsze, instrumentu kredytowego, w ramach którego inicjator otrzymuje z góry środki pieniężne w zamian za swoje zobowiązanie do przekazania wpływów z odpowiednich wierzytelności subpartycypantowi, a po drugie, zabezpieczenia przed ryzykiem, ponieważ środki te są zwolnione z ryzyka kredytowego związanego z tymi wierzytelnościami.

10 W konsekwencji, zdaniem funduszu O., usługi świadczone z tytułu umów o subpartycypację są zwolnione z VAT na podstawie art. 43 ust. 1 pkt 38 i 39 ustawy o VAT albo jako instrumenty finansowe analogiczne do umów pożyczki czy kredytu, albo jako usługi zapewniające przejście ryzyka niewypłacalności dłużników.

11 Interpretację indywidualną z dnia 30 grudnia 2015 r. Minister Finansów uznał, przeciwnie, z jednej strony, że umowa o subpartycypację nie jest tożsama z umową pożyczki czy kredytu, bowiem, po pierwsze, wierzytelność będąca przedmiotem tej umowy nadal pozostaje w aktywach

inicjatora, po drugie, elementem umowy subpartycypacyjnej jest – w przeciwieństwie do umowy pożyczki – wyraźne określenie źródła środków zaspokojenia subpartycypanta, i po trzecie, w przypadku upadłości dłużnika subpartycypantowi nie przysuguje względem inicjatora roszczenie o zwrot pozostałych należnych kwot. W związku z tym umowa o subpartycypację, której przedmiotem jest prawo do udziału w konkretnych płatnościach, jakie inicjator zobowiązuje się przekazywać subpartycypantowi, nie obejmuje działania podobnej do tej, o której mowa w art. 43 ust. 1 pkt 38 ustawy o VAT.

12 Z drugiej strony zdaniem Ministra Finansów subpartycypant, świadcząc swoje usługi, nie udziela poręczenia, gwarancji ani nie dokonuje innych zabezpieczeń na rzecz inicjatora, a więc jego czynności również nie mieszczą się w zakresie art. 43 ust. 1 pkt 39 ustawy o VAT.

13 W konsekwencji zdaniem Ministra Finansów transakcje opisane przez fundusz O. we wniosku o interpretację indywidualną nie wchodzi w zakres żadnego ze zwolnień z VAT przewidzianych w art. 43 ust. 1 pkt 38 i 39 ustawy o VAT i powinny podlegać stawce podstawowej 23%.

14 Fundusz O. wniosł do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie (Polska) skargę na interpretację indywidualną z dnia 30 grudnia 2015 r.

15 Wyrokiem z dnia 25 maja 2017 r. sąd ten uchylił interpretację indywidualną. Orzekł on, że umowa o subpartycypację stanowi instrument finansowy podobny do umów kredytu, której zasadniczym celem jest finansowanie inicjatora i zapewnienie mu natychmiastowego dostępu do środków pieniężnych, z obowiązkiem ich zwrotu. To, czy wierzytelność pozostaje w aktywach inicjatora, jest z punktu widzenia ekonomicznego celu umowy bez znaczenia. W zamian za przekazanie środków inicjatorowi subpartycypant otrzymałby korzyść ekonomiczną w postaci nadwyżki przepływów ponad kwotę zaangażowanego kapitału. Transakcja taka byłaby zwolniona z VAT na podstawie art. 43 ust. 1 pkt 38 ustawy o VAT, ponieważ spełnia istotne elementy udzielenia kredytu. Natomiast z uwagi na to, że w ramach umowy o subpartycypację na rzecz inicjatora nie udziela się poręczenia, gwarancji czy innych zabezpieczeń, zwolnienie przewidziane w art. 43 ust. 1 pkt 39 ustawy o VAT nie znajduje zastosowania w niniejszej sprawie.

16 Organ podatkowy wniosł skargę kasacyjną od tego wyroku do sądu odwoławczego, Naczelnego Sądu Administracyjnego (Polska).

17 Sąd ten wyjaśnia, że art. 43 ust. 1 pkt 38 ustawy o VAT transponuje do prawa polskiego art. 135 ust. 1 lit. b) dyrektywy VAT.

18 Zdaniem tego sądu z ekonomicznego punktu widzenia umowa o subpartycypację taka jak w postępowaniu głównym stanowi usługę finansowania, której zasadniczym celem jest zapewnienie inicjatorowi korzystania z udostępnionych mu środków finansowych w zamian za zapłatę subpartycypantowi określonych kwot odpowiadających co do wartości wpływom z danych wierzytelności. Umowa o subpartycypację ma zatem charakter analogiczny do charakteru umowy kredytu, na podstawie której kredytobiorca nabywa środki od kredytodawcy, do wykorzystania w dowolny sposób, i zobowiązuje się do ich zwrotu w okresie obowiązywania umowy. Podobnie jak kredytodawca, subpartycypant otrzyma oprócz przekazanego finansowania przysporzenie w postaci nadwyżki przepływów ponad kwotę zaangażowanego kapitału.

19 Niemniej jednak sąd odwoławczy podnosi, że umowa o subpartycypację wykazuje pewne cechy odróżniające ją od umowy kredytu, które zostały zasadniczo podkreślone przez Ministra Finansów w interpretacji indywidualnej. Zastanawia się on zatem, czy te cechy uniemożliwiają zakwalifikowanie, do celów VAT, umów o subpartycypację jako „umów kredytu”.

20 W tych okolicznościach Naczelny Sąd Administracyjny postanowił zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału z następującym pytaniem prejudycjalnym:

„Czy art. 135 ust. 1 lit. b) [dyrektywy VAT] należy interpretować w ten sposób, że zwolnienie, które przepis ten przewiduje dla transakcji dotyczących udzielania kredytów, pośrednictwa kredytowego lub zarządzania kredytami, ma zastosowanie do opisanej w postępowaniu głównym umowy o subpartycypację?”.

W przedmiocie pytania prejudycjalnego

21 Na wstępie należy zauważyć, że o ile pytanie prejudycjalne formalnie wymienia trzy transakcje zwolnione z VAT na podstawie art. 135 ust. 1 lit. b) dyrektywy VAT, a mianowicie udzielanie kredytów, pośrednictwo kredytowe oraz zarządzanie kredytami, o tyle z postanowienia odsyłającego wynika, że wątpliwośći sądu odsyłającego dotyczą przede wszystkim ewentualnej kwalifikacji umowy o subpartycypację jako transakcji udzielenia kredytu w rozumieniu tego przepisu.

22 W tych okolicznościach przedstawione pytanie należy rozumieć w ten sposób, że zmierza ono w istocie do ustalenia, czy art. 135 ust. 1 lit. b) dyrektywy VAT należy interpretować w ten sposób, że pojęcie udzielenia kredytu w rozumieniu tego przepisu obejmuje usługi świadczone przez subpartycypanta na podstawie umowy o subpartycypację, polegające na przekazaniu inicjatorowi finansowania w zamian za przekazanie subpartycypantowi wpływów z określonych w tej umowie wierzytelności, które pozostają w aktywach inicjatora.

23 Aby udzielić użytecznej odpowiedzi sądowi odsyłającemu, należy w pierwszej kolejności zbadać, czy takie świadczenia wchodzą w zakres stosowania dyrektywy VAT.

24 Artykuł 2 ust. 1 lit. c) dyrektywy VAT przewiduje, że opodatkowaniu VAT podlega odpłatne świadczenie usługi na terytorium państwa członkowskiego przez podatnika działającego w takim charakterze.

25 W tym względzie należy przypomnieć, że świadczenie usługi jest „odpłatne” w rozumieniu tego przepisu, a zatem podlega opodatkowaniu VAT tylko wówczas, gdy istnieje bezpośredni związek między świadczonymi usługami a wynagrodzeniem otrzymanym przez podatnika. Tego rodzaju bezpośredni związek ma miejsce, gdy pomiędzy usługodawcą a usługobiorcą istnieje stosunek prawny, w ramach którego następuje wymiana świadczeń wzajemnych, a wynagrodzenie otrzymywane przez usługodawcę stanowi rzeczywiste odzwierciedlenie wartości usługi świadczonej usługobiorcy (wyrok z dnia 22 października 2015 r., Hedqvist (C-264/14, EU:C:2015:718, pkt 27 i przytoczone tam orzecznictwo).

26 W niniejszym przypadku z akt sprawy przedłożonych Trybunałowi wynika, że w ramach umowy o subpartycypację subpartycypant i inicjator zobowiązują się wzajemnie – pierwszy – do przekazania inicjatorowi finansowania, a drugi – do przekazania subpartycypantowi wpływów z określonych w tej umowie wierzytelności, zachowując jednocześnie te wierzytelności w swoich aktywach. Inicjator korzysta z usługi w zamian za wynagrodzenie odpowiadające różnicy między przewidywaną wartością wpływów z wierzytelności a kwotą finansowania przekazanego przez subpartycypanta.

27 W konsekwencji należy uznać, podobnie jak rzecznik generalna w pkt 40 opinii, że usługi świadczone przez subpartycypanta w ramach umowy o subpartycypacji, takiej jak rozpatrywana w postępowaniu głównym, stanowi „odpłatne” świadczenie usług w rozumieniu art. 2 ust. 1 lit. c) dyrektywy VAT.

28 Do celów ustalenia odpłatnego charakteru świadczenia usług nie ma znaczenia fakt, że takie wynagrodzenie nie przybiera formy zapłaty prowizji lub zapłaty szczególnych opłat (wyrok z dnia 22 października 2015 r., Hedqvist, C-264/14, EU:C:2015:718, pkt 29 i przytoczone tam orzecznictwo). Wynika z tego, że w niniejszej sprawie forma wynagrodzenia wypłacanego subpartycypantowi nie ma wpływu na to, czy jego świadczenie ma charakter odpłatny, czy też nie.

29 Ponadto Trybunał orzekł wprawdzie, że podmiot, który na własne ryzyko nabywa trudne wierzytelności po cenie niższej od ich wartości nominalnej, nie świadczy „odpłatnie” usług w rozumieniu szóstej dyrektywy Rady 77/388/EWG z dnia 17 maja 1977 r. w sprawie harmonizacji ustawodawstw państw członkowskich w odniesieniu do podatków obrotowych – wspólny system podatku od wartości dodanej: ujednolicona podstawa wymiaru podatku (Dz.U. 1977, L 145, s. 1), jeżeli różnica między wartością nominalną tych wierzytelności a ceną ich sprzedaży odzwierciedla rzeczywisty ekonomiczny wartość owych wierzytelności w chwili sprzedaży (wyrok z dnia 27 października 2011 r., GFKL Financial Services, C-93/10, EU:C:2011:700, pkt 26), jednak w sprawie rozpatrywanej w postępowaniu głównym subpartycypant nie nabywa na własne ryzyko trudnych wierzytelności po cenie niższej od ich wartości nominalnej. Co więcej, jak wskazuje również organ podatkowy w odpowiedzi na pytania zadane przez Trybunał, z uwagi na specyfikę umowy o subpartycypacji kwota finansowania przekazanego inicjatorowi jest zazwyczaj ustalana odmiennie od ceny zapłaconej przez cesjonariusza za cesję wierzytelności.

30 W drugiej kolejności należy zbadać, czy świadczenia subpartycypanta wchodzi w zakres pojęcia udzielania kredytu w rozumieniu art. 135 ust. 1 lit. b) dyrektywy VAT. W tym względzie należy przede wszystkim przypomnieć, że zwolnienia wskazane w art. 135 ust. 1 dyrektywy VAT są autonomicznymi pojęciami prawa Unii, które są ujęte unikaniu rozbieżności w stosowaniu systemu VAT w poszczególnych państwach członkowskich (wyrok z dnia 17 grudnia 2020 r., Franck, C-801/19, EU:C:2020:1049, pkt 30 i przytoczone tam orzecznictwo).

31 Pojęcia użyte do określenia tych zwolnień należy interpretować w sposób ściśle, ponieważ zwolnienia te stanowią odstępstwa od ogólnej zasady, zgodnie z którą VAT jest pobierany od każdej usługi świadczonej odpłatnie przez podatnika (wyrok z dnia 17 grudnia 2020 r., Franck, C-801/19, EU:C:2020:1049, pkt 31 i przytoczone tam orzecznictwo).

32 Jednakże interpretacja tych pojęć powinna być zgodna z celami owych zwolnień oraz spełniać wymogi zasady neutralności podatkowej, na której zasadza się wspólny system VAT. Z tego względu powyższa zasada ścisłej interpretacji nie oznacza, że pojęcia użyte w celu opisanía zwolnień przewidzianych w tym przepisie należy interpretować w sposób, który uniemożliwiałby uzyskanie zakładanych przez nie skutków (wyrok z dnia 17 grudnia 2020 r., Franck, C-801/19, EU:C:2020:1049, pkt 32 i przytoczone tam orzecznictwo).

33 Co się tyczy w szczególności art. 135 ust. 1 lit. b) dyrektywy VAT, należy przypomnieć, że udzielanie kredytów w rozumieniu tego przepisu polega między innymi na udostępnieniu kapitału za wynagrodzeniem (wyrok z dnia 17 grudnia 2020 r., Franck, C-801/19, EU:C:2020:1049, pkt 36 i przytoczone tam orzecznictwo).

34 W tym względzie z orzecznictwa wynika, że o ile wynagrodzenie to jest co do zasady wypłacane w zamian za zapłatę odsetek, o tyle wykorzystanie innych form wynagrodzenia nie

może stać na przeszkodzie zakwalifikowaniu transakcji jako udzielenia kredytu w rozumieniu art. 135 ust. 1 lit. b) dyrektywy VAT. Otóż Trybunał miał okazję uznać, że finansowanie z góry zakupu towarów w zamian za opłatę doliczoną do kwoty podgajającej zwrotowi przez beneficjenta tego finansowania stanowi transakcję finansową podobną do udzielenia kredytu, a zatem zwolnioną z VAT na podstawie tego przepisu (zob. podobnie wyrok z dnia 15 maja 2019 r., Vega International Car Transport and Logistic, C-235/18, EU:C:2019:412, pkt 47, 48).

35 Co więcej, transakcje zwolnione na podstawie tego przepisu definiuje się w zależności od charakteru świadczonych usług, a nie w zależności od usługodawcy lub usługobiorcy, tak że stosowanie tych zwolnień nie zależy od statusu podmiotu świadczącego te usługi. Zatem zakresu wyrażenia „udzielanie kredytów” zawartego w art. 135 ust. 1 lit. b) dyrektywy VAT nie można ograniczać wyłącznie do pożyczek i kredytów udzielanych przez instytucje bankowe i finansowe (wyrok z dnia 17 grudnia 2020 r., Franck, C-801/19, EU:C:2020:1049, pkt 34, 35 i przytoczone tam orzecznictwo).

36 W niniejszej sprawie wydaje się, z zastrzeżeniem dokonania weryfikacji przez sąd odsyłający, że usługa świadczona przez subpartycypanta na rzecz inicjatora na podstawie zawartej między nimi umowy składa się z jednego świadczenia, które zasadniczo polega na wypłacie kapitału w zamian za wynagrodzenie. Należy zbadać, czy usługa taka, oceniana całościowo, ma charakter „udzielenia kredytu” w rozumieniu art. 135 ust. 1 lit. b) dyrektywy VAT.

37 W tym względzie, jak wskazano w pkt 26 niniejszego wyroku, umowa o subpartycypację od chwili jej zawarcia prowadzi do przekazania przez subpartycypanta kapitału na rzecz inicjatora w zamian za wynagrodzenie składające się z różnicy między kapitałem wpłaconym na rzecz inicjatora a kwotami otrzymanymi przez subpartycypanta w okresie obowiązywania umowy o subpartycypację z tytułu wpływów z określonych w tej umowie wierzytelności. Jako że wierzytelności pozostają w aktywach inicjatora, subpartycypant nie ma prawa regresu wobec inicjatora w przypadku niewywiązania się przez dłużników ze spłaty danych wierzytelności.

38 Okoliczności, że subpartycypant jest narażony na potencjalne straty, a tym samym ponosi ryzyko kredytowe, jest nieodłącznym elementem każdej transakcji udzielenia kredytu, niezależnie od tego, czy ryzyko to wynika z niewywiązania się przez dłużników ze spłaty wierzytelności, z których wpływy są mu przekazywane, czy z niewypłacalności jego bezpośredniego kontrahenta.

39 Podobnie brak gwarancji udzielonych na rzecz subpartycypanta nie jest decydujący w procesie kwalifikowania rozpatrywanej umowy o subpartycypację jako transakcji udzielenia kredytu. Rodzki podjęte w celu zagodzenia ryzyka kredytowego, które polegają zasadniczo na ustanawianiu zabezpieczeń, na nieruchomościach lub innego rodzaju, mogą bowiem różnić się w zależności od rodzaju finansowania i nie są niezbędne dla takiej kwalifikacji, która jest uwarunkowana jedynie połączeniem dwóch elementów, o których mowa w pkt 33 niniejszego wyroku, a mianowicie udostępnienia kapitału i wypłaty wynagrodzenia.

40 W związku z tym okoliczności, że subpartycypant nie ma regresu wobec inicjatora w przypadku niewykonania zobowiązań przez dłużników wierzytelności, z których wpływy są mu przekazywane, oraz fakt, że wierzytelności pozostają w aktywach inicjatora czy te, że różnorodność, które posłużą do zaspokojenia subpartycypanta, jest wymienione w umowie o subpartycypację, nie wpływa na zasadniczy charakter transakcji subpartycypacyjnej, która polega na finansowaniu pożyczek pierwotnych.

41 Taka wykładnia pojęcia udzielenia kredytu w rozumieniu art. 135 ust. 1 lit. b) dyrektywy VAT, która nie podważa zasady neutralności podatkowej, na której zasadza się wspólny system VAT, jest zgodna z celem realizowanym przez ten przepis, który polega w szczególności na uniknięciu wzrostu kosztów kredytu konsumenckiego (zob. analogicznie wyrok z dnia 10 marca

2011 r., Skandinaviska Enskilda Banken, C-540/09, EU:C:2011:137, pkt 21 i przytoczone tam orzecznictwo).

42 Mając na względzie całość powyższych rozważań, na zadane pytanie należy odpowiedzieć, że art. 135 ust. 1 lit. b) dyrektywy VAT należy interpretować w ten sposób, że pojęcie udzielenia kredytu w rozumieniu tego przepisu obejmuje usługi świadczone przez subpartycypanta na podstawie umowy o subpartycypację, polegające na przekazaniu inicjatorowi finansowania w zamian za wypłatę wpływów z określonych w tej umowie wierzytelności, które pozostają w aktywach inicjatora.

W przedmiocie kosztów

43 Dla stron w postępowaniu głównym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed sądem odsyłającym, do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż koszty stron w postępowaniu głównym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (czwarta izba) orzeka, co następuje:

Artykuł 135 ust. 1 lit. b) dyrektywy Rady 2006/112/WE z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej

należy interpretować w ten sposób, że:

pojęcie udzielenia kredytu w rozumieniu tego przepisu obejmuje usługi świadczone przez subpartycypanta na podstawie umowy o subpartycypację, polegające na przekazaniu inicjatorowi finansowania w zamian za wypłatę wpływów z określonych w tej umowie wierzytelności, które pozostają w aktywach inicjatora.

Lycourgos

Rodin

Bonichot

Rossi

Spineanu-Matei

Wyrok ogłoszono na posiedzeniu jawnym w Luksemburgu w dniu 6 października 2022 r.

Sekretarz

Prezes czwartej izby

A. Calot Escobar

* Język postępowania: polski.